

Bilag 2: Lovkrav til tilsyn og Københavns Kommunes udmøntning af disse

Kommunen skal ifølge dagtilbudsloven fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet i dagtilbud med udgangspunkt i de gældende lovkrav. I dette bilag beskrives lovkravene og Københavns Kommunes udmøntning af disse fra januar 2023.

Udmøntningen af lovkravene er ens for de kommunale, selvejende og private daginstitutioner samt den kommunale dagpleje, medmindre andet er beskrevet.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

"Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i dagtilbud." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 2.).

Nuværende praksis videreføres.

I København anvendes anmeldte tilsynsbesøg, når der gennemføres årligt pædagogisk tilsyn. Uanmeldte tilsynsbesøg anvendes ved behov fx i forbindelse med en bekymring.

Uvildighed i tilsynet

"Kommunalbestyrelsen skal sikre uvildighed i tilsynet." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk.3.).

Nuværende praksis videreføres.

I København sikres uvildigheden ved, at tilsynet føres på et tydeligt grundlag og ved, at forvaltningen løbende og ved behov sørger for en rotation imellem de tilsynsførende.

For det kommunale og selvejende område er der desuden etableret en bydækkende tilsynsenhed, som deltager i cirka 10 % af de pædagogiske tilsyn i tilfældigt udvalgte institutioner, jf. BUU-beslutning 9. juni 2021.

Inddragelse af kvalitative og kvantitative data i tilsynet

"Tilsyn med det pædagogiske indhold skal føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg samt viden fra tidligere dialog med dagtilbuddet. Har der tidligere været iværksat et skærpet tilsyn med dagtilbuddet, og har der eventuelt også været udarbejdet en handleplan, skal viden herfra i relevant omfang indgå i grundlaget for det enkelte tilsynsbesøg." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 4.).

Nuværende praksis videreføres med den tilføjelse, at dagtilbudslederen inden det årlige tilsyn skal beskrive, hvordan dagtilbuddet har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn.

I København indgår nedenstående data i det årlige tilsyn, da det er de data, der er til rådighed for alle institutioner, og som vurderes at være relevante ift. tilsynet:

- Dokumentation fra det seneste tilsyn og eventuelle opfølgningsindsatser samt eventuelle henvendelser fra fx forældre eller medarbejdere i det seneste år.
- Dagtilbudslederens selvregistrering omkring overholdelse af lovkrav og kommunale retningslinjer efterleves, samt hvordan dagtilbuddet har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn.
- Data fra sprog- og trivselsvurderinger i de kommunale og selvejende institutioner¹

¹ Sprogdata er ikke tilgængelige i private institutioner, og der er ikke krav til trivselsvurderinger i private institutioner.

- Observationer af de pædagogiske læringsmiljøer
- Viden fra faglig dialog.

Observationer som led i tilsynsbesøget

"Kommunen skal som led i tilsynsbesøget foretage observationer i dagtilbuddet." (§ 5 a. stk. 5.).

Nuværende praksis videreføres med en præcisering i vejledningen af, at der skal observeres på alle matrikler.

I Københavns Kommune gennemføres ifm. det årlige tilsyn observationer på alle matrikler i institutioner med flere matrikler samt i legestuegrupperne for dagplejere i eget hjem og i flerbørnshusene. Observationerne foretages i alle dagtilbud med udgangspunkt i en kriteriebaseret observationsguide.

Dialog med leder og medarbejdere som led i tilsynet

"Kommunen skal som led i tilsynsbesøget indgå i dialog med lederen og medarbejdere i dagtilbuddet." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 5.).

Nuværende praksis videreføres.

I forbindelse med det årlige ordinære tilsyn afholdes en faglig dialog mellem den tilsynsførende og ledelses-, medarbejder- samt forældrerepræsentanter fra daginstitutioner. I dagplejen gennemføres en faglig dialog mellem den tilsynsførende dagplejepædagog og de relevante dagplejere.

Dialog med leder og forældrebestyrelse efter tilsynet

"Kommunen skal efter et tilsynsbesøg indgå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, herunder eventuelle opfølgende tiltag. Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer." (Dagtilbudsloven § 5 b.).

Nuværende praksis videreføres.

I dagplejen har den tilsynsførende dagplejepædagog den opfølgende dialog med dagplejelederen. Dagplejelederen sørger for at forældrebestyrelsen informeres og drøfter den årlige fælles tilsynsrapport og de tiltag, som skal iværksættes.

Kommunale, selvejende og private daginstitutioner modtager tilsynsrapporten med vurderinger og konkrete anvisninger til opfølgende tiltag, inden tilsynet afsluttes. Dagtilbuddet skriver en kommentar til rapporten om, hvilke refleksioner og indsatser, tilsynet giver anledning til. Dagtilbudslederen/bestyrelsesforpersonen sørger for, at den endelige tilsynsrapport og evt. opfølgningsindsatser drøftes i forældrerådet/forældrebestyrelsen, på det førstkommande møde efter tilsynet er afsluttet.

I de kommunale og selvejende daginstitutioner gælder endvidere, at klyngen/netværket kan vælge af afholde et tilsynsdialogmøde på klynge-/netværksniveau med drøftelser af hovedpointerne fra tilsynene i institutionerne samt dialog om, hvad der skal sættes fokus på det kommende år, når alle tilsyn i klyngen/netværket er gennemført.

De kommunale og selvejende daginstitutioner har herudover én gang årligt kvalitets- og supportsamtale mellem klynge-/netværksledelse og områdechef, hvor tilsynet indgår

Dagplejen gennemfører ikke sprog- og trivselsvurderinger

som en del af datamaterialet sammen med øvrige data, der er tilgængelige for klyngen/netværket.

Dokumentation af tilsynet og offentliggørelse af tilsynsrapport

"Kommunen skal skriftligt dokumentere tilsynet med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer. Den skriftlige dokumentation skal, i det omfang, det er relevant, give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 2.).

"Kommunalbestyrelsen skal minimum hvert andet år offentliggøre en tilsynsrapport for hver enkelt daginstitution. Kommunalbestyrelsen skal for dagplejen minimum hvert andet år offentliggøre en samlet tilsynsrapport for dagplejen. Tilsynsrapporten skal offentliggøres på det enkelte dagtilbuds hjemmeside." (Dagtilbudsloven § 5 stk. 3.).

Nuværende praksis videreføres for daginstitutioner, mens det vil være nyt, at der udarbejdes og offentliggøres en rapport for dagplejen og private pasningsordninger.

Det årlige tilsyn dokumenteres i en tilsynsrapport, som offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside. Tilsynsrapporten for dagplejen offentliggøres på Københavns Kommunes hjemmeside.

Opfølgning på bekymrende og alvorligt bekymrende forhold

"Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til bekymring." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 3.).

"Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn og udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Skærpet tilsyn skal iværksættes, og handleplan udarbejdes, i umiddelbar forlængelse af at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 4.).

Københavns Kommunes nuværende praksis, hvor der iværksættes skærpet tilsyn med handleplan (tidligere aftalepapir) ved alvorlige bekymringer, videreføres. Herudover fordrer lovkravet, at Københavns Kommune udvider brugen af skærpet tilsyn til bekymringer om den pædagogiske praksis eller andre forhold i et dagtilbud, også selvom disse ikke er alvorligt bekymrende.

Fremadrettet vurderer forvaltningen derfor i forbindelse med det løbende tilsyn og ved det årlige tilsynsbesøg, om kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold giver anledning til bekymring eller alvorlig bekymring. Vurderingen beror på den viden, forvaltningen har om den pædagogiske kvalitet og/eller på øvrig viden om dagtilbuddet fx medarbejdertrivsel, højt sygefravær, forældreklager, henvendelser fra forældrebestyrelsen, stor udskiftning af børn mv.

I København vil det automatisk udløse bekymringer for kvaliteten af læringsmiljøet - og dermed et skærpet tilsyn - hvis en institution i det årlige pædagogiske tilsyn får tre eller flere tilsynsvurderinger i kategorierne 'ændr indsats' eller 'ny indsats', som begge er under middel (jf. næste afsnit 'Tilsyn med det pædagogiske indhold').

Forvaltningen justerer dermed også systematikken for opfølgning på kommunale og selvejende institutioner, der har to eller flere tilsynsvurderinger i 'Ny indsats', hvor opfølgningen siden 2019 har bestået af en toårig indsats med faglig handlingsplan. Justeringen angår dels kriterierne for iværksættelse af opfølgningsindsatsen, der skyldes en justering i antallet af vurderingskategorier (jf. næste afsnit 'Tilsyn med det pædagogiske indhold'), dels selve opfølgningsindsatsen der fremadrettet vil bestå både af et skærpet tilsyn og en særlig indsats til udvikling af den pædagogiske kvalitet (tidligere indsats med faglig handlingsplan omdøbes til særlig indsats til udvikling af den pædagogiske

kvalitet, for at tydeliggøre, at der ikke er tale om den handleplan, der skal udarbejdes ved alvorlig bekymring). Den særlige indsats til udvikling af den pædagogiske kvalitet indebærer, at institutionen skal samarbejde med forvaltningen om en toårig udviklingsindsats, hvor der som opstart gennemføres en analyse af læringsmiljøet ved hjælp af KIDS og herefter udarbejdes en faglig udviklingsplan. Det skærpede tilsyn vil her ophøre, når institutionen er godt i gang med den to-årige indsats.

Det vil til enhver tid være forvaltningens vurdering af bekymringens alvorlighedsgrad, der er afgørende for, om forvaltningen iværksætter skærpet tilsyn eller skærpet tilsyn med handleplan. Nedenfor illustreres indholdet i de to opfølgingsindsatser ved bekymring og alvorlig bekymring.

<u>Skærpet tilsyn</u> Hvis kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold giver anledning til <i>Bekymring</i>, iværksætter forvaltningen øjeblikkeligt et <i>Skærpet tilsyn</i>, som indebærer...	<u>Skærpet tilsyn med handleplan</u> Hvis kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold giver anledning til <i>Alvorlig bekymring</i>, iværksætter forvaltningen øjeblikkeligt et <i>Skærpet tilsyn med handleplan</i>, som indebærer...
Ledelsen og bestyrelsen informeres om det skærpede tilsyn og hvilke ændringer, der skal ske i praksis, men der udarbejdes ikke handleplan. Der gennemføres minimum ét uanmeldt tilsynsbesøg med observationer, hvor der er specifikt fokus på de forhold, der har givet anledning til bekymring og iværksættelse af det skærpede tilsyn. Det skærpede tilsyn ophæves, når forvaltningen kan konstatere, at der arbejdes konstruktivt med udvikling af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller de forhold, som har givet anledning til iværksættelse af det skærpede tilsyn, er blevet bragt i orden. Hvis den ønskede udvikling ikke ses inden for seks måneder eller der i det/de opfølgende tilsynsbesøg konstateres alvorligt bekymrende forhold, overgår dagtilbuddet til skærpet tilsyn med handleplan jf. kolonnen til højre.	Ledelsen og bestyrelsen informeres om det skærpede tilsyn og inviteres til dialog med forvaltningen om udarbejdelse af handleplan. Handleplanen skal kort og præcist beskrive, hvilke alvorligt bekymrende forhold der er konstateret, hvilke forandringer der skal ske, hvor hurtigt tiltag skal sættes i gang samt hvordan og hvornår forvaltningen følger op. I arbejdet med handleplanen skal forvaltningen vurdere, om der er behov for at iværksætte tiltag, der har fokus på at styrke dagtilbuddets rammer, så de alvorligt bekymrende forhold og de aftalte opfølgende tiltag, ses og vurderes i relation til f.eks. dagtilbuddets normering, uddannelsesniveau m.v. Der gennemføres et øget antal uanmeldte og evt. anmeldte tilsynsbesøg med observationer, hvor der er specifikt fokus på de forhold, der har givet anledning til den alvorlige bekymring og som er beskrevet i handleplanen. Den tilsynsførende udarbejder et skriftligt notat som dokumentation efter hvert tilsynsbesøg. Dagtilbuddet skal inden for en periode på maksimalt seks måneder have rettet op på de alvorligt bekymrende forhold. Hvis det i løbet af perioden vurderes, at der ikke rettes op på de forhold, der har givet anledning til det skærpede tilsyn,

	kan forvaltningen i medfør af dens ansvar for dagtilbuddene i sidste ende opsige en driftsaftale med en selvejende daginstitution eller tilbagekalde en godkendelse af en privatinstitution. På det kommunale område vil der kunne ske lukning eller omorganisering af institutionen.

Tilsyn med det pædagogiske indhold

"Tilsyn med det pædagogiske indhold skal ske med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan." (Dagtilbudsloven § 5 a.).

Den nuværende praksis videreføres med enkelte justeringer, sådan at de nye faglige temaer i højere grad afspejler temaer i den styrkede pædagogiske læreplan. Dette sker på baggrund af BUUs beslutning om udfasning af pejlemærkerne. De justerede faglige temaer er følgende:

Faglige tema	Uddybning
Samspil og relationer mellem børn og voksne	Temaet sætter fokus på alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. Der er fokus på, hvordan personalet skaber gode samspil samt trygge relationer til hvert barn.
Børnefællesskaber og leg	Temaet sætter fokus på de sociale fællesskaber, som de enkelte børn lærer og udvikler sig igennem. Der er fokus på deltagelses-muligheder for alle børn, herunder børn i udsatte positioner, gennem legen, aktiviteter og rutiner i hverdagen.
Sprog og bevægelse	Temaet sætter fokus på børnenes mulighed for at udvikle deres sproglige- og fysiske kompetencer i løbet af dagen i et rigt samspil med andre børn og det pædagogiske personale. Der er fokus på barnets motoriske, følelsesmæssige og sproglige udvikling.
Forældresamarbejde	Temaet sætter fokus på samarbejde mellem dagtilbud og hjem om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det handler om, hvordan det pædagogiske personale sætter rammer for og opbygger et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog med forældrene.
Sammenhæng i overgange	Temaet sætter fokus på, hvordan dagtilbuddet bidrager til at skabe sammenhæng i børns liv. Det handler om samarbejde med forældre og skole om at sikre børn en god sammenhængende overgang fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole.
Evalueringskultur	Teamet sætter fokus på, hvordan dagtilbuddet systematisk vurderer og reflekterer over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Tilsynet vurderer fortsat det pædagogiske arbejde i praksis inden for hvert af de seks faglige temaer på baggrund af observationer, faglig dialog og supplerende data jf. afsnit "Inddragelse af kvalitative og kvantitative data i tilsynet".

Antallet af vurderingskategorier justeres fra tre til fire. Dette sker for at opdele midterkategorien i to grupper: én gruppe der er over middel og én gruppe der er under middel. Formålet er at opspore og sikre udvikling i de dagtilbud, der har brug for at løft, uden at være vurderet til at have behov for en ny indsats. De justerede vurderingskategorier er følgende: Vedligehold indsats, juster indsats, ændr indsats og ny indsats.

Jf. lovgivningen skal de tilsynsførende fremadrettet give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag ifm. tilsynet. Dette erstatter de anbefalinger, de tilsynsførende giver i dag.